

Metsästysoikeus ja metsästysseura

Esityksen rakenne

1. Metsästysoikeus ja metsästysvuokrasopimus

- Metsästysoikeuden vuokraaminen
- Metsästyslupa
- Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

2. Metsästysseura ja maanomistaja

- Metsästysseuran metsästysalueiden vuokraustoiminta
- Jos ei metsästettäisi
- Hyötyjä maanomistajalle

1. Metsästysoikeus ja metsästysvuokrasopimus

- Metsästysoikeuden vuokraaminen
- Metsästyslupa
- Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Metsästysoikeus

- Metsästyslain 6 § : Metsästysoikeus kuuluu **alueen omistajalle**
 - Poikkeuksena ML 8 § ne Oulun ja Lapin läänin kunnat, joissa kotikunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus
 - ML 7 § oikeus metsästää yleisillä vesialueilla
- Ei voida **erikseen myydä** tai pysyvästi irroitettuna luovuttaa
- MUTTA se voidaan **vuokrata toiselle**

Metsästysoikeuden vuokraaminen

- ML 11 § :n mukaan alueen omistaja voi vuokrata metsästysoikeutensa joko **kokonaan tai osittain**
- Metsästysoikeuden voi vuokrata alueen omistajalta joko

1. metsästysvuokrasopimuksella tai

2. maanvuokrasopimuksella

Maanvuokrasopimus antaa metsästysoikeuden vain, jos tästä on sopimuksessa nimenomaisesti mainittu!

Metsästysoikeuden vuokraaminen

- Vuokralainen (eli metsästysseura) **ei saa**:
 - ilman vuokranantajan (eli maanomistajan) suostumusta saa siirtää vuokraoikeuttaan kolmannelle osapuolelle
 - eikä vuokrata metsästysoikeuttaan edelleen

HUOM: Vieraskortin kirjoittaminen ei ole metsästysoikeuden siirtämistä!

Metsästysvuokrasopimuksen tekeminen

- **ML12 § : sopijapuolen vaatimuksesta tehtävä kirjallisesti**
 - Suullinen sopimus myös mahdollinen, mutta **KIRJALLINEN SOPIMUS KANNATTA AINA**
 - kahtena kappaleena
 - Voidaan tehdä **määräajaksi tai toistaiseksi**
 - Määräaikaisessa mahdollisimman pitkä aika tavoitteena
→ Helpottaa metsästysjärjestelyjen suunnittelua

Metsästysvuokrasopimuksen irtisanominen

MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS

- Voidaan purkaa
(**vuokralaisen** toiminnan osalta):
 - vuokran maksamattomuus
 - sopimusehtojen rikkominen
 - merkittävä metsästysoikeuden väärinkäytös
- **Vuokranantaja** saa purkaa sopimuksen **HETI PÄÄTTYVÄKSI**

Metsästysvuokrasopimuksen irtisanominen

MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS

- Voidaan purkaa
(**vuokranantajan** toiminnan osalta):
 - sopimusehtojen rikkominen
 - vuokrattu alue muuttuu **metsästyksen soveltumattomaksi**
 - merkittävä metsästysoikeuden väärinkäytös
- **Vuokralainen** saa purkaa sopimuksen **HETI PÄÄTTYVÄKSI**

Metsästysvuokrasopimuksen irtisanominen

MÄÄRÄAIKAINEN SOPIMUS

- **Päättyy sopimuskauden päättyessä ILMAN ERILLISTÄ IRTISANOMISAIKAA**
 - Päättymisen kannattaa ajoittaa loppukevääseen / kesään → muutoksista tiedottaminen ennen metsästyskauden alkua

Metsästysvuokrasopimuksen irtisanominen TOISTAISEKSI TEHTY SOPIMUS

- **Kumpi tahansa osapuoli** voi irtisanoa **ILMAN AIKAISEMMIN LUETELTUJA PERUSTEITA**
- Mikäli irtisanomisajasta **ei ole muuta sovittu** ja sopimus sanotaan irti **viimeistään kuusi kuukautta** ennen metsästysvuoden loppua (31.7.) vuokrasuhde päättyy **saman metsästysvuoden viimeisenä päivänä** eli 31.7.

Metsästysvuokrasopimuksen irtisanominen TOISTAISEKSI TEHTY SOPIMUS

- Mikäli irtisanomisajasta **ei ole muuta sovittu** ja sopimus sanotaan irti **tammikuun lopun ja elokuun alun välisenä aikana**, sopimus jatkuu seuraavan metsästysvuoden loppuun.
- Irtisanomisajaksi voidaan määritellä **minkäpituisen aika tahansa (tyypillisesti 6kk)**

Metsästysvuokrasopimus ja alueen omistajan vaihtuminen

- ML14 § : Jos metsästysvuokra-alue luovutetaan toiselle (kauppa, vaihto tai lahja), **uusi omistaja saa irtisanoa** sopimuksen.
 - Sopimuksen päättymisen tapahtuu toistaiseksi tehdyn irtisanomisehtojen mukaan
 - Jollei uusi omistaja irtisano **kolmen kuukauden kuluessa** vuokrasopimuksesta tiedon saatuaan, **pysyy sopimus voimassa**.

Riistanhoito vuokra-alueella

- ML15 § :
 - Vuokralaisella on oikeus suorittaa alueella riistanhoidollisia toimenpiteitä → **ei saa aiheuttaa vahinkoa tai haittaa** alueen omistajalle
 - Haapojen kaatoon, pysyvän ruokintapaikan perustamiseen, riistapellon perustamiseen sekä muihin laajempiin elinympäristön hoitotoimiin lupa kysyttävä
 - Huomioita hukkakaura- ja kasvitautiriskit sekä nuolukivien sijoittelu (ei taimikkojen läheisyyteen ym.)

Metsästyslupa

- ML17 § ja 18 § :
 - **Metsästysoikeuden haltija** voi antaa luvan metsästä (metsästyslupa), jollei **vuokrasopimuksessa ole erikseen kielletty**
 - **Vastikkeeton** metsästyslupa voidaan **peruuttaa heti**
 - **Toistaiseksi vastiketta vastaan annetun** metsästysluvan peruuttamisessa noudatettava **toistaiseksi tehdyn metsästysvuokrasopimuksen irtisanomisaikoja**

Metsästyslupa

- Metsästysseurojen **vieraskortit metsästyslupia**
- **Eivät metsästysoikeuden siirtämistä kolmannelle osapuolelle!**
- Hirvieläinten yhteislupa-anomuksessa seura antaa periaatteessa **luvanhakijalle hirvieläinten metsästysluvan vuokramailleen**
 - Metsästys tapahtuu käytännössä kuitenkin itsenäisinä seurueina seurojen omilla mailla

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Metsästäjäliiton
metsästysvuokrasopimus
pohjassa sopimuksen
kohdissa 2-5 tarkoitettu
vaihtoehto **merkitään
rengastamalla.**

→ mikäli rengastusta ei
tehdä, katsotaan kohdan
A olevan voimassa!

METSÄSTYSVUOKRASOPIMUS

1. Osapuolet ja vuokrauksen kohde

Vuokranantaja: _____
(Alueen omistajat) nimi, osoite

Puhelin: _____ Sähköposti: _____

Vuokralainen: _____
(yhdistys tai henkilö) nimi, osoite

Yhteyshenkilön puhelin: _____ Yhteyshenkilön sähköposti: _____

Sovimme metsästysoikeuden vuokrauksesta, joka koskee metsästästä seuraavilla tiloilla:

kunta	kylä	tilan / määräalan nimi	RN:o	pinta-ala

Kaikki vuokrattavat tilat kirjataan sopimukseen. Jos tiloja on useampi kuin viisi, käytetään erillistä liiteasiakirjaa. Tarvittaessa käytetään erillistä karttaliitettä. Huom. mahdolliset raohitusalueet (esim. asuinrakennusten läheisyydessä) merkitään aina erilliseen karttaliitteeseen.

2. Metsästysvuokrasopimus koskee (ympyröi valitsemasi vaihtoehdot)

- A. kaikkea metsästästä C. petoeläinten metsästästä
B. hirvieläinten metsästästä D. sopimus ei kuitenkaan koske seuraavien eläinten metsästästä

3. Sopimus on voimassa (täytä valitsemasi vaihtoehto)

- A. toistaiseksi
B. määräajan, joka on ____/____/20____ - ____/____/20____
Sopimuksen irtisanomisesta ja purkamisesta on määrättyksi kääntöpuolella.

4. Metsästysoikeus luovutetaan

- A. Vastikkeetta (vuokralainen metsästää ja tekee riistanhoitotyötä riistaeläinkantojen säätelämiseksi vuokra-alueella)
B. _____ euron vuotuista vuokraa vastaan, joka on maksettava ____/____/____ mennessä
C. _____ euron koko vuokravuoden vastiketta vastaan, joka maksetaan ____/____/____ mennessä.
D. muuta vastiketta vastaan. Mitä?

Vuokranantajan pankkiyhteys _____

5. Ulkopuolisen oikeudesta koirien koulutukseen ja irtipitoon vuokratulla alueella päättää

- A. vuokralainen B. vuokranantaja C. vuokralainen tai vuokranantaja

6. Mahdolliset muut ehdot (esim. tienkäyttöön liittyvät ehdot, metsästysoikeuden siirtämistä koskevat ehdot, suojaetäisyyksiin liittyvät ehdot tms.)

Tätä sopimusta on tehty kaksi samansisältöistä kappaletta, yksi kummallekin osapuolelle. Yleiset sopimusehdot ovat liitteenä. Muita liitteitä _____ kpl.

Päikka ja aika _____ / ____/ 20____

Vuokranantaja _____ Vuokralainen _____

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 2: Metsästysvuokrasopimuksen kattavuus

- Käytännöllisintä tehdä **koskemaan kaikkea metsästystä**
 - helpottaa käytännössä huomattavasti
 - Mikäli erityisistä syistä halutaan, voidaan rajata pois tiettyjä riistaeläimiä, yleensä pienriista – hirvieläimet
 - HUOM! Metsäkauriin metsästysoikeus **HIRVIELÄINTEN metsästysoikeuden haltijalla**, ellei sopimuksessa erikseen mainintaa metsäkauriin metsästyksestä!
 - Metsäkauris kannattaa kirjata erikseen sopimukseen
 - Suurpedot ja villisika hyvä nykyään huomioida
 - Seuran tulee huolehtia, että mahdolliset rajoitukset **KAIKKIEN JÄSENTEN TIEDOSSA!**

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 3: Sopimuksen voimassaoloaika

- Hyvä pyrkiä tekemään toistaiseksi
- Määräaikaiset alkamaan 1.8. metsästysvuoden alkaessa ja katkeamaan 31.7. → ei katkea kesken metsästyskautta
 - Toistaiseksi tehtävässä sopimuksessa **irtisanomisaika mielellään vähintään 6 kuukautta** → seuralle jää aikaa järjestää asioita sopimuksen päättyessä

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 4: Metsästysoikeuden luovuttaminen

- Voidaan luovuttaa **vastikkeetta tai vastiketta vastaan**
 - **Pankkiyhteys** rahalla maksua varten muistettava
- Monilla alueilla ei aikaisempaa perinnettä metsästysvuokran maksamisesta rahalla
- Metsästys, riistanhoito, valvontatyö = vastiketta?

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 4: Metsästysoikeuden siirtäminen

- Metsästysoikeutta ei saa siirtää kolmannelle **ilman vuokranantajan lupaa**
 - Vieraskortti ei ole metsästysoikeuden siirtämistä
- Metsästysoikeuden siirtämistä on esimerkiksi: Kaksi naapuriseuraa ”oikovat” rajojaan vaihtamalla pieniä vuokra-alueita päittäin.
 - Vaikka kohta A olisikin rengastettu, maanomistajia syytä informoida

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 5: **Ulkopuolisen oikeudesta koirien koulutukseen ja irtopitoon vuokratulla alueella**

- Yleensä asiasta vastaa vuokralainen → sitoutuu samalla huolehtimaan alueen koirakurista
- Koirien kiinnipito ja koulutus ML 8. luku

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 6: **Sopimuksen muut ehdot** (esim. tienkäyttöön liittyvät ehdot, metsästysoikeuden siirtämistä koskevat ehdot, suojaetäisyyksiin liittyvät ehdot yms.)

- Metsästysoikeutta ei saa siirtää kolmannelle **ilman vuokranantajan lupaa**
 - Vieraskortti ei ole metsästysoikeuden siirtämistä, vaan tilapäinen metsästyslupa

Metsästysvuokrasopimuksen täyttöohjeita

Kohta 6 jatkuu:

- Kohdassa voidaan määritellä: ”Vuokranantaja **voi pidättää itselleen tai nimeämälleen henkilölle** oikeuden metsästä alueella”
- Esim.”Järvimaan tilan (r:no 21:0) ns. peräpellolla saa pitää talviaikaan peuran ruokintapaikkaa, kun käytettävä rehu ei sisällä hukkakauraa.”
- Tai ”Riistakameran käyttö on sallittu riistan seurantaan.”

2. Metsästysseura ja maanomistaja

- Metsästysseuran metsästysalueiden vuokraustoiminta
- Jos ei metsästettäisi
- Hyötyjä maanomistajalle

Metsästysseura ja maanomistaja

- Metsästysseuran metsästysalueiden vuokraustoiminta
- Jos ei metsästettäisi?
- Hyötyjä maanomistajalle

Metsästysalueiden vuokraustoiminta

Metsästysseuran toiminnan perusedellytys on **metsästykseseen soveltuvat metsästysmaat**

- Kaikilla seuran jäsenillä on alueelle metsästysoikeus **vuokrasopimuksessa mainituin ehdoin.**
- Seuralla tulee olla **ajan tasalla pidettävä metsästysaluekartta**, josta käy ilmi metsästysalueen rajat, rauhoitusalueet, ainoastaan hirvieläinmetsästykseseen vuokratut alueet.

Metsästysalueiden vuokraustoiminta

- Yhä useampi maanomistaja asuu muualla
 - Perinnönjaot pilkkovat maa- ja metsätiloja
 - Kosketus luontoon katoaa
 - Faktatieto metsästyksestä voi olla vajavaista
 - Metsästyksen periaatteellinen vastustus
 - Kaikille maanomistajille ei ole selvää, mitä metsästysoikeuden vuokraaminen tarkoittaa
- Asiaa tuntematon suhtautuu epäluuloisesti
- **Metsästysvuokrasopimusten uusiminen ei ole enää itsestäänselvyys**

Metsästysalueiden vuokraustoiminta

- Tiedon jakaminen kannattaa
 - Pelkkä hirvipeijaisten järjestäminen ei usein enää riitä
 - Seuran tulee **pitää yhteyttä maanomistajiin** muullakin tavoin tasaisin aikavälein
 - ”Vieraalta on helpompi kieltää kuin tutulta”
- Tiedotteet maanomistajille
 - Kirje, tiedote, sähköposti, tekstiviesti, WhatsApp...
 - Uusille metsänomistajille tietoa
 - mitä seura tekee
 - mitä maanomistaja hyötyy metsästysvuokrasopimuksesta
 - miten metsästysoikeuden vuokraaminen tapahtuu

Metsästysalueiden vuokraustoiminta

- Metsästysvuokrien hinnannousu
- Monilla alueilla edelleen **vastikkeettomat sopimukset yleisiä**
- Tyypillisiä metsästysvuokraa rahassa pyytäviä tahoja **metsäyhtiöt, seurakunnat, kunnat** ym.
 - Pienet metsästäjäryhmät saattavat alkaa kilpailemaan vuokrahinnalla → paikallisseuralla **hankala neuvotteluasema**
 - Vuokran vastikkeena mahdollisia myös esim. **metsänhoidolliset talkootyöt**

Metsästysseuran metsästysalueiden vuokraustoiminnan järjestäminen

- Monissa seuroissa kuulunut perinteisesti sihteerin toimenkuvaan, hallitus vastuullinen
 - Suuremmissa seuroissa erillinen **vuokraustoimikunta**
 - Hyvä asia myös pienemmissä seuroissa
 - Suositeltavaa **nimetä seurassa erikseen henkilöt**, jotka tekevät metsästysvuokrasopimuksia
 - Kokonaistilanne paremmin selvillä ja **linja** neuvoteltaessa yksityiskohdista **mahdollisimman samanlainen**

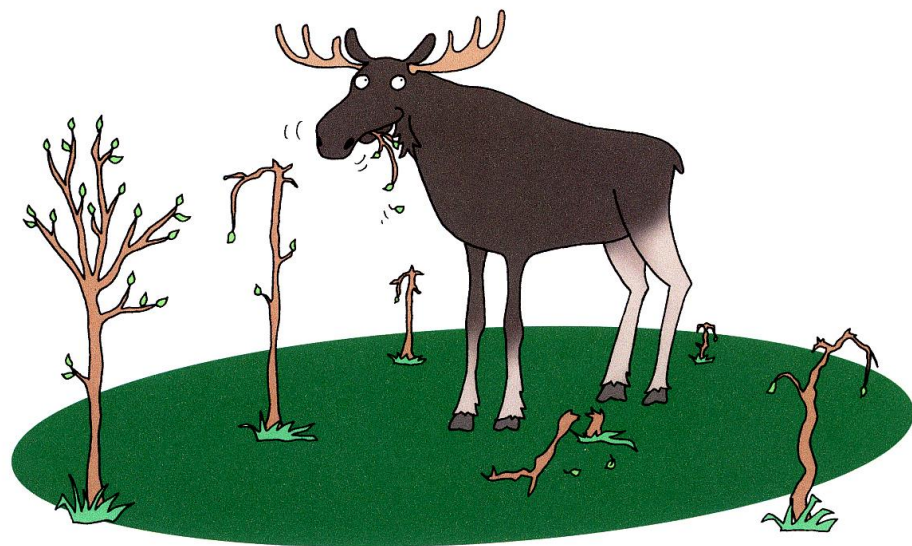
Jos ei metsästettäisi

Metsästystä tuntemattomalle on hyvä pyrkiä kertomaan, **mitä hyötyjä metsästyksen sallimisesta on:**

- Haittaeläinkantojen rajoittaminen
 - Yhdyskuntajätteet mahdollistaneet varis- ja lokkilintujen kantojen kasvun → pesä- ja poikastuhoja muille linnuille
 - Vieraspedot (minkki ja supikoira) tuhoavat alkuperäistä eläimistöämme ja heikentävät luonnon monimuotoisuutta

Jos ei metsästettäisi

- Hirvieläinkantojen säätely ehkäisee taimikkovahinkoja ja liikenneonnettomuuksia

Muita hyötyjä maanomistajalle

– Alueen valvonta

- Koirakuri
- Luvaton metsästys
- Muu tarpeellinen raportointi alueen tapahtumista maanomistajalle
 - Myrskyvahingot
 - Lumivahingot
 - Tulvat (majava)
 - Jne.

Muita hyötyjä maanomistajalle

- Riistakantojen terveystilanteen seuranta
 - Toimenpiteisiin ryhtyminen viranomaisyhteistyössä tarvittaessa (tehopyynti, rokotukset ym.)
- Riistakantojen hoito ja kontrolloitu säätely
 - Elinympäristöjen hoito → riistarikkkauden ja luonnon monimuotoisuuden suurempi määrä alueella

Muita hyötyjä maanomistajalle

- Metsästysseura on maanomistajan yhteistyökumppani
 - Metsästysseurasta saa neuvontaa ja tietoa
 - Toimintaa ja tapahtumia yhteistyökumppaneille
 - peijaiset ym. kyläjuhlat

Ennakkokysymyksiä 8.10.2024 tilaisuuteen

- Saako metsästysseura perustaa ruokintapaikan vuokraamalleen maalle ilman keskustelematta maanomistajan kanssa? Entä nuolukiven laittaminen männyntaimikkoon?
 - Maanomistajan lupa tarvitaan, asiasta tarpeen sopia metsästysvuokrasopimuksessa.
- Voinko metsästä itse (ja perheenjäsenet) omalla maallani esim. lintuja, jos olen vuokrannut maat seuralle? Vai pitääkö vuokrasopimuksessa pidättää tällainen oikeus itselle?
 - Metsästysvuokrasopimuksessa on tällöin pidätettävä metsästysoikeus itselle ja perheenjäsenille.

Ennakkokysymyksiä:

- Mitä jos naapurin puolella ammuttu hirvi tai peura kaatuu minun maalle, enkä ole vuokrannut maitani ko. seuralle?

ML 28.6.1993/615

83§ mukaan

–"Kuolleena löydetty riistaeläin kuuluu alueen metsästysoikeuden haltijalle, jos tällä on oikeus metsästää samaa riistaeläinlajia alueella.

–Jos 1 momentissa tarkoitettua riistaeläintä on metsästetty pyyntiluvan nojalla, saa alueen **metsästysoikeuden haltija halutessaan pitää eläimen, jos hänellä on samanlainen pyyntilupa. Muussa tapauksessa eläin kuuluu sen metsästäjälle.**

–Jos kenelläkään ei ole metsästysoikeutta tai pyyntilupaa riistaeläimeen, kuolleena tavattua riistaeläintä ei saa ottaa haltuun, ellei jäljempänä toisin säädetä.”

83 § a:n mukaan jos hirvieläin tai villisika on kuollut liikenteessä tai lopetettu liikenneonnettomuuden takia, se kuuluu kolaripaikan riistanhoitoyhdistykselle.”

Ennakkokysymyksiä:

- Saako metsästysseura hakea kaatuneen hirven taimikosta esim. traktorilla, mönkijällä, moottorikelkalla?
 - Moottoriajoneuvon käytössä sovittava metsästysvuokrasopimuksessa, mutta puustoa tai maastoa ei saa missään tapauksessa vaurioittaa.
- Voiko seura edelleenvuokrata vuokraamaansa metsästysoikeutta esim. vierailleen vaikkapa kovaa maksua vastaan?
 - Edelleenvuokraus määritetään metsästysvuokrasopimuksessa, eli saako vuokrata metsästysoikeuden kolmannelle osapuolelle.

Ennakkokysymyksiä:

- Vieraslajeina tulleet peura ja kauris ovat lisääntyneet yli 100 000 kappaleen, siis hirvien lisäksi. Tämä on johtanut siihen että suurin osa metsänomistajista istuttaa vain kuusia, joita sorkkaeläimet eivät syö. Kuusi on kuitenkin kohta menetetty laji kirjanpainajien lisääntymisen takia, kuten keski-Euroopassa on jo käynyt. Ilmaston lämpenemisen syystä kirjanpainajat tekevät jo kaksi lisääntymiskertaa kesän aikana. Eli kun valtiot maailmassa eivät tee mitään ilmastonmuutoksen suhteen, niin voisimmeko Suomessa tehdä luonnon monimuotoisuuden eteen sen, että sorkkaeläinten kantaa pienennettäisiin?
 - Sorkkaeläinten kannat saatiin käännettyä laskuun vuonna 2022, työ toki jatkuu
 - Kuusettumisen huippu on ohitettu, männyn ja rauduskoivun osuus noussut
 - Sekametsien suosiminen lisääntynyt selvästi (osuudesta ei tarkkaa tietoa)

(tiedot: Johtava asiantuntija Markku Remes, Suomen Metsäkeskus)

Ennakkokysymyksiä:

- Paljonko mikäkin riistalupa maksaa?

Pyyntilupamaksun suuruus on:

- aikuisesta hirvestä 120 euroa;
- hirvenvasasta 50 euroa;
- aikuisesta kuusipeurasta, saksanhirvestä, japaninpeurasta, valkohäntäpeurasta ja metsäpeurasta 17 euroa;
- kuusipeuran, saksanhirven, japaninpeuran, valkohäntäpeuran ja metsäpeuran vasasta 8 euroa.

Ennakkokysymyksiä:

- Millaisia erilaisia korvauskäytäntöjä metsästysseuroilla on metsänomistajille? Niissä tuntuu olevan isoja eroja naapuriseurojenkin välillä.
 - Tyypillisin on rahallisesti vastikkeeton käytäntö, joka sisältää mahdollisesti vastineena esim. lihaa, peijaiset, alueen valvontaa jne. Myös rahallinen korvaus on tietyillä alueilla käytössä.
- Suhtaudutaanko metsästysseuroissa etämetsänomistajiin eri tavalla kuin paikallisiin omistajiin?
 - Metsästysseurassa kaikki metsänomistajat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, asuinpaikasta riippumatta

Ennakkokysymyksiä:

- Voiko kieltää metsästyksen omalta metsältään koskien metsäkanalintuja / kaikkia lintuja? Jos voi, niin onko tehtävä kirjallinen ilmoitus alueen metsästysseuralle/ seuran puheenjohtalle tai mitä muuta?
 - Kyllä voi, tehtävä kirjaus metsästysvuokrasopimukseen asiasta
- Ruokintapaikka luomupellolla?
 - Ruokintapaikan perustamiseen liittyen säädöksissä ei ole asiasta mainintaa verrattuna muuhun peltoon (vastaus VS ELY-keskus).